

محل اداره سی

باب عالی جوارنده ابو-
السعود جاده سنده محمود بك
مطبعه سیدر.

امور اداره ایچون محمد رضا
افندی به امور تحریریه ایچون
ادمیندی محمد صبجی بکه
مراجعت اولمیلیدر درج اولمیان
اوراق اعاده اولماز .
اداره خانه جمعه دن ماعدا
هر کون آجیقدر .

سوره مائده

۱۳۰۷

سُرَاطُ اسْتِرا

ولایاتده و درسعادتنده محل
اقامتلینه کوندیرلک اوزره
سنه لکی ۷۰ الی ایلغی ۴۰
غروشه در اداره خانه دن
الغی اوزره سنه لکی ۵۰
الی ایلغی ۳۰ غروشه در .
آبونه لر سنه ابتدا سنندن
یعنی الی اوچنجی نومرودن
اعتباراً برسنه لک و یاخود الی
آلتی اوله رق قید اولنور .

مقالات علمیه و فنیه نلک واسطه انتشاری ، کلزار ادبیاتلک مجله ماه آتار بر

Directeur Mehmed Riza

مدیر: محمد رضا

نومرو ۹۲

نسخه سی ۵۰ پاره یه در

نسبتله بر امر محال اولدینی ارباب وقوفه نمایاندر .

نامنا : اصحاب بلاغت و فصاحت معلوم اولدینی اوزره بر کلامده جزالت ایله عذوبت و لطافتی وجه لایق اوزره جمع ایتک درجه استحالهده اولدینی حالده قرآن کریم یک چوق آیات بیناتی بویکی صفت متضادهی وجه الیق اوزره جمع ایلمشدر .

ناسعاً : قرآن کریم رکاکت ، قیاسه ، قاعدهیه مخالفت و تنافر حروف و کلمات کی محل فصاحت اولان اموردن بالکلیه خالی اولقله برابر تأکید ، اطلاق ، تقدیم ، تأخیر فصل ، وصل و سائر کی بلاغت کلامده رعایت اولنمی لازم کلن امورک کافه سنی مشتمل درکه هیچ بر بلیغک کلامنده بونک مثلی کورلماش و کورلک احتمالندن دخی یک بعید بولنمشدر .

ایشته بویکی اسبابه بناء فصحا و بلغا قرآن کریمک الک قیسه بر سورده سنه بیله نظیره یایمقدن عاجز قالمش و نهایت جمله سی اوکلام معجز بیانه قارشو سرفرو برده حیرات اولمشلردر . قرآن کریمک معجز اولمی و بتون بلغایه قارشو تحدی ایلمسی ، میدان او قومسی کنسی زمان نزولنه مخصوص اولیوب بیک اوچیوز بوقدر سنه دبری بو تحدی بی ایتمکده و بو میدانی او قومده در . واقعا کلامده فصاحتک ، بلاغتک ، جزالتک ، عذوبت و لطافتک نهدیمک و نصل اولدینقی بیلمیان بعض خصمای دین و بر طاق سفهای کونه بین قرآن کریمک بعض بالکش و ناقص ترجمه لرینه باقرق انک فصاحتنه ، بلاغتنه ، اجزاسی ارده سننده ارتباطنه دائر بر چوق هذیانلر سولمشلرایسده انلرک بو هذیانلری عوعوه قبیلندن اولوب شایان استماع بیله دکلدرد .

چونکه قرآنک درجه علیای بلاغتده اولدینقی بیلیمک یافصحاً و بلغای هر بدن اولمغه و یا خود فن معانی و بیانده مهارت

کامله سی بولمغه متوقف اولدینندن اولسان عذب الیساندن ، او علوم متین الاحکامدن بیکنانه اولنلره قارشو قرآنک بلاغتیی آیات بیناتی ارده سننده کی حسن انسجام و ارتباطی اثباته قالدشمق عبث ایله اشتغالدر .

هله بعض علمای روحانیونک — کویا قرآنی اکیورلرلمش کی — او کتاب مبینک مضامن قیجیهی متضمن اولدینغه دائر سولیدکاری هذیانلر اضرب غرأبنددر . عجباً قرآن کریم کنسی کتابلری کی انبیای عظام حضراتنه بر طاقم فحشیاتی اسناد ایتیمک بالعمک مشارالهی او کی نقایصدن تنزیه و تقدیس ایتدیکی ایچونمی مضامن قیجیهی متضمن اولمشدر ؟ انلر امین اولسونلر که قرآن کریم لایعد و لایحیی مضمونلری افاده ایلدیکی حالده هیچ بر یسنده عقل و حکمته مغایر رشق کورولماشدر . ایشته مأل و مرجع مضامن قرآن شونلردن عبارتدر .

توحید و تنزیه ذات ، ذکر و تفرید صفات ، توحید خالصه دعوت ، شرکدن وبالخاصه تشلیشدن شدتله نهی ، انبیای سالفینی ذکر ، آنلری شان نیوته لایق اولیه جق نقایصدن تنزیه ، انبیایه ایمان ایدنلری مدح و ثنا ، منکرین انبیای ذم و تقییح ، انبیانک جمله سننه و علی الخصوص عیسی علیه السلامه ایمانی تأکید ، نهایت مؤمنلرک مشرکینه غالب اوله جقلرینی وعد و اخبار ، قیامتک و اوکونده هر کسک کنسی اعمالنه کوره مکافات و مجازاتک حقیقی بیان ، ذم دنیا و مدح عقبا اشیانک حلال و حرامی بیان ، سیاسته ، تدبیر منزله متعلق بالجمله احکامی بیان ، اللهه ، اهل اللهه محبت تشویق ، وصول الی اللهه و سیله اوله بیله جک شیرلی بیان ، ادانی و اسافل ایله مصاحبتدن منع ، عبادات مالیه و بدنییهده خلوص نیقی تأکید ، بیسان ، ریا و سمعه دن قطعاً زجر ، تهذیب اخلاقی مفضلاً و مکملاً بیسان ،

اخلاق ذمیعه اصحابی تهدید ، حلم ، تواضع ، کرم ، شجاعت و سائر کی اخلاق حسنه ی مدح ، غضب و تکبر و بغض و کین و ظلم و سائر کی اخلاق قبیحه ی ذم ، تقوایه ، ذکر اللهه و عبادة اللهه ترغیب .

امدی مضامن قرآنییه نک خلاصه وزبده سی ایشته بو ذکر اولنان شیر اولوب بونلر ایسه بلا شک عقلاً و نقلاً مدوح و مقبولدر . بوجهتله جناب حق آنلری قرآنده صور و اسالیب مختلفه حسنه و مقبوله ایله تکرار تکرار بیان ایتش و محافظه اولنلرینی صورت قطعیهده فرمان بیورمشدر که نوع بشرک سعادت مادیه و معنویه سنی تأمینه بحق کافی اولان بوقدر مضامن لطیفه و مقبوله نک هیچ بر کتاب سهاویده بر مثلی ده کورولماشدر .

فاتح در سعالرندن

سوی ماضی

مشاهیر عثمانیه

مشاهیر عثمانیه نک تراجم احوال و تصاویرینک غزته منزله نشر اولنقی اوزره اهدا بیورلمسنی کچنکی نسخهلر مزده بالمناصبه نیاز ایتمشیدک . بغداد مفتیسی ، علامه شهر (محمد فیضی زهاوی) رحمه اه حضرتلرینک بعض مناقبی متضمن — خواص طلبه سندن — بر ذات فضائل پرور جانیندن تحریر و ارسال بیوریلان مقاله ایله علامه مشارالیهک حین وفاتنده بغداد والیسی بولنان ادیب بی مدانی (سیری پاشا) مرحومک (زوراء) غزته سننه یازوب بر مرد مزیت شناس طرفندن تودیع اولنان مقاله بدیعه بروجه آتی نقل ایدلدی [۱] :

[۱] علامه مشارالیهک مکمل و مفصل بر ترجمه حالرینک تحریری مخدوم ادیب جلیل صدیق افندی حضرتلرینک همت فاضلانله لرینه حواله اولنور .

زهاوی

مفتی دارالسلام ، زهاوی فضائل
اتمام سلیمانیہ سنجاغندہ بابان اوچاغسک
شجر اغیدر . اسمی (محمد) مخالصی (فیضی) در
ابوشنک (زهاو) ناحیه سنه مهاجر تری
هنکامندہ کونش کی طوغش و دم زوالہ
قدر (زهاوی) نامیلہ چار اقطار جہانہ
سایہ صالمشدر . (احسان سماوی ، علامہ
زهاوی) عنوان ششمہ داری تاریخ معرفت
اک پارلاق محیفہ لرینی دہ الی الابد تنویر
ایده جکدر .

قدرت الہیہ نک برنوتہ عال العالی اولان
او عرفان مشخص ، علمادہ .. جسمادہ
خارق العادہ یرادلمشیدی . وجود محترمنہ
مد نکاہ ابتصار ایدنلر بلا اختیار
سنک مثلجہ بر علم مجسم کمدی دھرہ
وجودک طوغریسی دنیاہ فوق العادہ کلشدر
یتنی ند کار ایدرلردی .

مصارعدہ بر الی ایلہ ایکی ہولوانی
چویروب دوندیردی . مضارعہ علمیدہ دہ
عصرک الیبوک علامہ لرینہ میدان اووردی .
دائما غالب ایدی . هیچ بر وقتہ مغلوب
اولدی .

مباحثات ادبیہ دہ بطریق الاستشہاد
(امر القیسہ) اسناد ایلہ اشعار جیدہ انشاد
ایدردی .

مشارالہ ، سلیمانیہ قصبہ سنیلہ جوارندہ کی
مدارسدہ اکیال نسخ ایتش وغصرنندہ امام
سبکی اولان رسول ذکی حضرتلرندن
استفاضہ ایلمشدر .

اوان تحصیلندہ طلبہ سائرہ کی درسفی
یازمر ، عبارہ بی ازبرلہ مر ، اوزون اوزادی
مظالعادہ بولغزدی . یالکتر خواجہ سنک
حضورینہ چیقارکن درستہ برکہ کوز
کزدیرہ رک حفظنہ کچیر ، آندن صکرہ
ازبردن تقریرہ باشلاردی . حتی بعض دفعہ
بر مسئلہ فاضلی نظماً شرح و تفسیر ایلردی .

زهاوی ، عالم اولہرق مہدہ کلش ، عالم
اولہرق لحده کیتمشدر . سبحانہ ! اونہ
بدیئمہ فطرت ایدی کہ زمان صباوتندہ
کوردیکی ایشدیک شیری دم واپسینتہ قدر
اونوتہ مشیدی . ہانکی بروقعہ کندیسندن
صورلسہ غنمہ سیلہ جواب ویرزدی . ہانکی
مسئلہ استیضاح اولنسہ لوح الحفوظ فکرندن
در حال ایضاحات مکملہ اعطاسیلہ مخاطبفی
غشی ایدردی .

قوة حافظہ سی فوق العادہ . مشرب
حکیمانہ سی افراط و تفریطدن آزادہ ایدی .
مباحثہ یہ میال ، مطالعہ دن مستغنی ایدی .
ایام صباوتندن بری خروس دوکوشدیرمک
مراقی ایدی .

زهاوی ، سلیمانیہ دہ اولیلہ بر زماندہ
علامہ نک شہرتی قراندی کہ قول مفتی ،
منسلا محمود ، قرہ مدرس ، منلا عبدہ کی
فحول کلین علم و فضیلتلریلہ عرب و عجم
علماسفی انکشت بردہان حیرت برافشردی .
اولیلہ بروقدہ بغداد مفتیلککی احراز
ایتدی کہ (آلوسی) و (حیدری) زادہ لر
کی اعظم متبحرین جہان معرفتی ضریق
اضواء ایدیورلردی .

ایشته شودور کالہ نعمان ثانی (منلا
زهاوی) شافعی المذہب اولہرق بغداد
حنفی مفتیلکنہ انتخاب و تعیین اولنمہ اوزرینہ
صاحب دیوان ، شاعر بلاغت عنوان (عبدالباقی
الفاروقی الموصلی) دہ بوبیت بلینی انشاد
ایلدی :

ہ فی مذهب النعمان بالزوداء قد

افتی الامام الشافعی محمد

واقعا شام مقتیسی مولانا سید محمود
الجزاوی علم فقہدہ ، بغداد مفتیسی سید محمود
آلوسی علم فقہدہ ، خواجہ رحمہ ہندی
علوم دینیہ دہ عصر مزک و حیدری ایدنلر .
جناب زهاوی ایسہ صرف و نحو دہ ، نجوم دہ
لغندہ ، محاضرات دہ ، غرضدہ ، تاریخ دہ ،

اصول دہ فقہدہ ، حدیث دہ ، تفسیر دہ والحاصل
قنون عقلیہ و علوم نقلیہ دہ ید طولی صاحبی
اولقلہ برابر قوہ نطقیہ سی دہ قوہ حافظہ سی
کی ولہرسان عقول اولہجق بر مرتبہ
کالہ ایدی .

ولیس علی ام بستمک

ان یجمع العالم فی واحدہ

زهاوی قدر معارف دینیہ و دنیویہ
جداً واقف ، خلوق ، نطوق ، جسمیم ،
بسیم ، کریم بر مردعارف کورلماشن دنیلسہ
مبالغہ ایدلشن اولمز .

یارم عصر بغداد مفتیلککی حقیلہ ایفا
و عموم ایلہ حسن مدارا ، سلامت حواسی
ایلہ برعصر لائق عمرک حقیقی ادا والقی بیک
طلبہ ہ اجازت اعطا ایلکم یک آذکیمسہ لہ
نصیب اولشن اسباب شرف و سعادتدندر .

حضرت علامہ ، سلیمانیہ دہ بولندینی
صرہ دہ امر معیشتجہ مضطر ایش . حتی
کرکوک و بغدادہ متوجہاً سلیمانیہ دن ہجرت
ایدرکن فقر و ضرورتہ خطاباً دہ ای برادرلر
ایشته ترک دار و دیار ایدیورم . ارقہم صرہ
کلیکتر . ارتق الیورر ، دیہ رسم وداعی ایفا
بیورمش اولدینی خواص اتباعندن (منلا
عبدالمقادر قرہ طاغی) لسانندن ایشتم .
بغدادہ مفتی اولدقندن صکرہ امام اعظم افندہ
حضرتلری کی غنای قلب ایلہ سعة حالہ مالک
اولدی . (العاقبہ للمقتین) .

عصرک امام الحرمینی اولان او علامہ
متباز ، حرمین محترمین پایہ سی حائر ایدی .
بر جہان عرفان اولان او وجود قیمتدار
(۱۳۰۸) سنہ سی جاذبی الاولیسنک اوچنچی
و (۱۳۰۶) کانون اولنک کذلک اوچنچی
آئین کیجہ سی ساعت الی رادہ لرندہ بغداددہ
ترک کاروبار حیات ایلدی . (روحہ)
مشارالہک بازیجہ افکاری اولان اشعارندن
بخاطر عاجزانہ کلنلر شونلردر :

در میان جبر و تفویض اختیاری هست نیست

همچو آن ماهر که می آید فرو داز آبشار
کلم همدانی حقنده :

« کرچه فضی شعر صائب هر یکی سحر است لیک
از عصای طبع موزونش کلم اعجاز داشت »

« می شمارندش ولی هر کس بود قوتش حرام
غیب دان دانند آری کر کسی مردار خوار »

« دل چو شد از ژنک کثرت صاف نقد اوست
شیشه مارا صفای خویش تن باشد پری »

نصیر الدین طوسی حقنده :

« جمیع النصیر الحسن فی تجربیده

لکنه بالسوء امسی خاتمه »

« یا خاتماً بالسوء حسن کتابه

هلا خشیت علیک سوء الخاتمه »

یا باذاه (شیخ کیلانینک لقبی) یا اسداه
(حضرت علینک لقبی) دیه فریادیدن بر
درویش قادری ایله بر علوی به خطاباً
بالارتجال سویلمشدر .

« لاتدع فی حاجة بازاً ولا اسدا

اه ربك لا تشرك به احدا »

« فکری دقیق فی العلوم لانه

دارت علیه رص الجدال سنینا »

« هست شهرت آفت و باشد سلامت درخول
کوش کرداری زمن بشنوکه در اسم است سم »

« وضع زمانه زیر وزر بادنا یکی
نادان بصدر باشد ودانا بر استان »

« کرچه اسکندر همه کشور گرفت
آخر آمد مرک اسکندر گرفت »

« ز شرم روی رخشان تو آتش آب میگرد
زعکست آینه خورشید طالعاب میگرد »

« کر مراد عمر خود شوری بشیرین شبدل
آب چشمم بود کز جور فلک شد خون ناب »

« تا توانی تا توانان را بچشم کم مبین
کاغیا را هست ز ایشان ثروت و علو جناب »

« نیست بود عمر اگر بس دراز

بیش زما بین اذان و نماز »

مابعدی وار

منهاج سعادت

مفتاح الایمان بالثبات . فی ارشاد الایمان والبنات
بر ترک اثناء تأهلنده والدینی طرفندن و قوعبولان
نصایح مشترکه

پدری

او غلم . سنک کبی ملک خصلت بر
نوجوانی بزم احسان ایدن جناب یزدانه
عرض شکران فراوان ایلر ز که ثروت
وسامتمزک نصفندن زیاده سنی تحصیل کالانک
یولندن فدا ایله وظیفه مزی ادا ایتمک توفیق
خدا مساعی متوالیه مزدن جدا دوشمندی
المنه لله تربیه و تحصیل کی ده ایسته دیکمز درجه به
ایصال ایتمکله بین الاقران مباحی بولنیوروز .
جگر باره م . بیلر سک که شو عالم فانیده
تقدیر قیمت ممکن اوله میان نعمتلردن بریده
عمر بشردر بونک مدار افتخار بهاری ایسه
نهایت یکر میدن قرقه قدردر . ایسته یاشک
یکرمی به یتشدی .

(اذابلغ الفتی عشرین عاماً ولم یجز الفخار
فلافخار) له الحمد انسانیته هاند فضائل
وخصائل عالیهدن کورمدیکک او قومدیغک
درس قلمدی کینج یاشکده بر انسان کامل
دینلمک اثبات استحقاق ایتمک بناءً علیه
بوکون سنی اولندیریوروز .

واقعا تأهله تعلق ایدن مسائل حقنده
ایچه رسائله نشر ایتمک . فقط ارککلر

قادینک احوالی درجه دقیق بر حس
نمرتبه رقیق بر فکر ایله تحقیق و تدقیق
ایتمه لر بنه قادینلق حالتی قادینلر قدر درک
و تمیز ایدمزلر اعتقادیه بو بایده لازم کلان
نصایحی تمامیه ایفا ایچون والد که ده احتیاج
کوردمده بر لکده بولندیردم بر آزده آنی
دیکله .

والده سی

صیقله ایکی کوزم . سنی تعجیز ایدیشمز
سعادتکی تأمین ایچوندر قادینلغه عاندمعلوماتک
تکمل ایتمک اوزره بر آرز تحمل ایدوبده
والده کدن اولسون بر قاج سوز دیکله مک
تنزل ایتمز میسک ؟

خالقمز عبادت ، خلیفه مزه اطاعت ،
نسلمزی اقراضدن صیقله کوکلری شاد
خانه مزی اباد ابا واجدادیمزی رحمتله یاد
ایدمجک اولاد واحفاد یتشدیرمک اوزره
بوکون خانه مزه بر حوری نازل اوله جق
دیه نه قدر کدرمز وار ایسه جمله سی زائل
اولدی . لکن او بیچاره پدرندن مادرندن
آیریله جق ، اقرباسندن تعلقا تندن جدا
دوشه جک قومندن قبیله سندن مفارقتله
متحسر ، مسکنتدن مأوا سندن مساعدتله
متأثر بولنه جق حاصلی شمندی به قدر ایچنده
بولندیفی اذواق و حظوظاتک کافه سنی بالکیز
سنک محبت والتفاتک ندا ایدوب زیر
جناحک صفه جق آرتق آنک حقنده لازم کلان
حرمت ورعایی دوشونده اکا کوره ابراز
مرحت و شفقتله کوکلای آلمغه چالیش حسن
معاشرتله مداومت ایله که جناب حق « وعاشر
هن بالمعروف » بیورمشدر .

معلومدرکه قادینلر متبادیاً تشنه دل
التفات زوج اولورلر بناءً علیه عطشان اولان
کوکلرینی متوالیاً زلال عنایت و عاطفتکیزله
ریان ایتمک کرکدرکه سزه قارشی کل کبی
آچیلوب شادان و خندان بولنسولر .